

fælde var bekendt, hvilke Gaarde lige Bevil-linger angik, saa kan jeg bekræfte det, idet jeg netop kjender et slikt Tilfælde i Odder i Hass Herred i Jylland, hvor en Gaard der halvt bestaaer af Kirkejord og halvt af Fæstjord under et forhenværende Gods, er bestemt til, for den sidste Deels vedkommende, at inddrages til Fredskov, naar den nærværende Fæster dør, og saaledes kan der rimeligviis ogsaa være lignende andre paa flere Steder i Lan- det. Det kan, hvad denne Mand angaaer, netop paavises, at det kan være meget fordeel- agtigt ogsaa for Fæsteren at vide, at Slikt er Tilfældet, navnlig naar det Spørgmaal bliver stillet til Fæsteren, om han vil afstaae sin Gaard. Det træffer sig nemlig saaledes med Hensyn til denne Mand, jeg her omtaler, at hans Gaards Jorder ligge meget heldige med Hensyn til Byggeplads, og han har faaet en temmelig betydelig Godtgjørelse af Godseieren, for at finde sig i at afstaae allerede nu endeel af den Jord, som først er bestemt til efter hans Fæstes Døds at inddrages, idet Godseieren igjen har havt den Fordeel paa sin Side, at han har faaet en særdeles stor Betaling for at afgive denne Jord til Bygge- grund. Om der forøvrigt kan tages saadanne forskellige Dispositioner med slikt Jord, at, naar den er bestemt til Fredskov, man da ogsaa kan sælge den til Byggepladser, det er Noget, hvorom jeg ikke kan have nogen Men- ning, men det synes besynderligt nok.

Alberti: Jeg maa være enig med den ærede Interpellant i, at en saadan Offentlig- gjørelse, som den, han ønsker, er meget tilraade- lig, og jeg troer endogsaa, at den er temmelig nødvendig. Jeg støtter mig i denne Hens- seende paa forskellige Kundgjørelser, som ere fremkomne i Løbet af de senere Aar. For nogle Aar tilbage hørte man aldrig tale om, at der blev anlagt Sag imod en Godseier, fordi han overtraadte Landbolovgivningen; men i de senere Aar har der været og vil være endnu for forskellige Retter en Mængde af disse Sager. De kom op, efterat der i 1848 var begyndt en Undersøgelse om, hvorledes Landbolovgivningen var overholdt i de forskjel- lige Dele af Landet. Det var den første an- svarlige Indenrigsminister, hvem Wren i den

Henseende tilkommer, og hans Efterfølger, som er tilstede som Rigsdagsmand her i Thins- get, traadte i dette Stykke i hans Fodspor. Nu er en heel Deel af disse Sager paakjendt, og det har da viist sig ved Overdomstolenes Kjendelser og Domme, at der i Aarenes Række er begaaet en stor Deel Overtrædelser af Land- bolovgivningen, udenat der derfor har kunnet paalægges Straf, idet Overtrædelserne fandt Sted i foregaaende Besidderes Tid. Heri finder jeg en Erkjendelse af, at det har mang- let paa behørig Control i Henseende til Land- bolovens Overholdelse. Dette gjælder ikke blot med Hensyn til Jorders Inddragelse under Hovedgaardene under visse Betingelser, men det gjælder ogsaa med Hensyn til Spørgsmaa- let om Fæstegaardes Ledighed, med Hensyn til Bondejords Henlæggen til Fredskov og i an- dre Tilfælde. Biskop anordner den bestaaende Lovgivning langt tilbage i Tiden Control for dens Overholdelse, baade med Hensyn til Fæ- stegaardes Bortskafning og med Hensyn til Be- villingers Opfyldelse, men Controllen har væ- ret slap, den har ikke været udført, saaledes som den skulde være, og fra den øverste Admi- nistrations Side har der næsten været savnet Control. Dersom det ikke havde været Tilfæl- det, kunde der ikke være begaaet saamange Overtrædelser, uden at der blev anlagt Sag, uden at de Skyldige blevne dragne til Ansvar; men dette, forekommer mig, maa lede til den Slut- ning, at, dersom det er Regjeringens bestemte Villie, at Landbolovgivningen, saaledes som den er, skal overholdes, saa trænger den til Understøttelse, og denne Understøttelse vil den finde i den offentlige Mening og i den offentlige Udtal- else. Men dersom Bevillingsvæsenet skal ved- blive, og, dersom Godsbevillingerne ikke blive offentliggjorte, saa vil det fremdeles gaae som hidtil, at, naar man seer en Godseier foretage sig Noget, som baade den Ene og den Anden undrer sig over, at han kan gjøre, saa troer man, at han dog maa være i sin gode Ret; men, dersom man har Afgang til at under- søge, og man har den fornødne Bemyndigelse dertil af Regjeringen, saa vil der ikke savnes Folk, som ville anstille Undersøgelse, og da vil i rette Tid det Ansvar falde paa ham, som han bør og burde paadrage sig ved at